

Posudek oponenta k diplomové práci Tomáše Švédy na téma – Příprava a pokus trestného činu

Diplomant si pro zpracování diplomové práce vybral téma vypsané katedrou trestního práva. Při práci zvolil metodu kompilace a komparace a pokud jde o rozsah literatury, ten lze považovat za dostačující, a to včetně příslušné judikatury. Práce je logicky rozčleněna do pěti základních částí, které na sebe navazují, když po úvodu se autor zabývá pojmem a znaky trestného činu, v další části pak vývojovými stádii trestného činu, tedy přípravou a pokusem, což by měla být základní část této práce, následuje pak zánik trestnosti přípravy a pokusu, komparace s úpravou v Anglii a Walesu a konečně úvahy de lege ferenda.

Pokud jde o pojem a znaky trestného činu, tedy kapitolu druhou následující po úvodu práce, je možné konstatovat, že tato kapitola je zřejmě zbytečně rozsáhlá vzhledem k zadanému tématu a bohužel se zde opakovaně objevuje hrubá gramatická chyba (viz. str. 11 práce). Autor se pak zabývá znaky skutkové podstaty trestného činu, ovšem na straně 13 práce uvádí, že kromě znaků skutkové podstaty trestného činu existují ještě obecné znaky trestného činu, za které považuje věk a přičetnost. Tento závěr nelze považovat za správný a diplomant by při ústní obhajobě se k tomu měl jasně vyjádřit. Pochybení se pak autor dopouští i při citaci § 172 odst.2 písm.c) trestního řádu, když namísto o zastavení trestního stíhání hovoří o odložení věci. Na druhé straně je třeba ovšem pozitivně ocenit citaci různých protichůdných názorů, a to jednak profesora Jelínka, profesora Kratochvíla, profesora Šámala a profesora Nezkusila. Vytknout lze tomu snad jen to, že když už autor rozebírá a cituje různé názory, mohl by uvést i svůj vlastní názor na danou problematiku.

Ve třetí části, která je stěžejní kapitolou celé práce, pak autor podrobně rozebírá jak přípravu k trestnému činu, tak pokus trestného činu. Na straně 25 se ovšem znovu dopouští autor hrubé gramatické chyby (předposlední odstavec), jinak ovšem celkem dostatečně podrobně popisuje možné formy přípravy a na straně 33 ovšem nevysvětluje, jaký vztah má ustanovení § 59 odst.1 trestního zákoníku, tedy mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody právě k přípravě k trestnému činu. I to by měl diplomant vysvětlit při ústní obhajobě.

Pokud jde o pokus trestného činu, tato část je zpracována podrobně a v dobré kvalitě, avšak v části 3B. 3 zabíhá stručně do historie tzv. nezpůsobilého pokusu, když v této souvislosti lze zmínit, že právě kapitola, která by se zabývala historickým vývojem trestnosti vývojových stádií trestného činu, v práci chybí. Autor se také zabývá problematikou trestání pokusu trestného činu, tato část je rovněž zpracována na celkem dobré úrovni, ale i zde je zmiňován § 59 odst.1 trestního zákoníku bez bližšího vysvětlení.

Autor pak v části čtvrté přechází k problematice zániku trestnosti přípravy a pokusu trestného činu a kromě jiného poukazuje na straně 52 práce na předchozí úpravu uvedenou v § 8 odst.3 písm.b) trestního zákona č. 140/61 Sb. s tím, že dochází k závěru, že při této variantě nebylo k zániku trestnosti pokusu třeba, aby pachatel upustil od dalšího jednání. Poukazuje pak na současnou právní úpravu, kterou považuje za přísnější. I tato problematika by si zasluhovala bližší výklad při ústní obhajobě. Jinak je ovšem tato kapitola pečlivě zpracována a lze ji hodnotit pozitivně.

V páté části diplomové práce pak provádí autor srovnání s právní úpravou v Anglii a Walesu, jde o kapitolu relativně stručnou a lze možná ocenit, že autor čerpá ze tří zahraničních pramenů.

V kapitole šesté, označené jako závěr a úvahy de lege ferenda, zmiňuje diplomant princip ultima ratio, avšak neuvádí, že tento princip samozřejmě platil i dříve, jen nebyl výslovně vyjádřen v trestním zákoně, tak jak to dnes činí trestní zákoník v § 12 odst.2. Úvaha autora diplomové práce na straně 68 v předposledním odstavci by si rovněž zasloužovala bližší vysvětlení, když autor měl uvést, jak umožnit použití uvedených institutů a proč to zákonodárce neučinil. Taktéž pokud jde o trestnost nezpůsobilé přípravy nebo nezpůsobilého pokusu trestného činu, kterou se autor v této části zabývá, neškodilo by rovněž, aby byl uveden alespoň náznak řešení, které by si diplomant dovedl představit. Nepřesvědčivě také vyznívá úvaha diplomanta na straně 69 ve druhém odstavci uzavřená větou, že výše uvedené znamenalo, že pachatel mohl v trestné činnosti i přesto pokračovat. I k tomu by se mohl autor vrátit při ústní obhajobě. Celkově lze tedy kapitolu o úvahách de lege ferenda hodnotit jako kapitolu, která má ze všech částí diplomové práce nejslabší úroveň.

Lze tedy shrnout, že diplomant použil celkem dostatečný rozsah literatury při zpracování diplomové práce, užil metody komparace i kompilace, ale pokud jde o srovnání s úpravou v Anglii, nemělo to pro danou problematiku žádný přínos. Vytknout lze nepochybně opakované gramatické chyby, také absenci historického vývoje dané problematiky a nedostatečné úvahy de lege ferenda. Pokud jde o hodnocení práce, je možno konstatovat, že při kvalitní ústní obhajobě a vysvětlení některých problémů, na které bylo poukázáno, by snad bylo možné hodnotit práci stupněm dobře.

V Plzni dne 25.4.2012

JUDr. Eduard Wipplinger

